

ТРОЄ З ПОКУТТЯ

Покуття — південно-східна частина Івано-Франківської області. Диво, що така маленька територія дала одночасно трьох великих письменників-класиків: Марка Черемшину, Леся Мартовича та Василя Стефаника. Вони не просто народились тут, але й вчилися і формувались, а двоє з них, здобувши університетську освіту за кордоном, повернулись у цей край для роботи.

Одразу три «хлопські сини» родом з глухого куточка Австро-Угорської імперії стали письменниками в один період. І письменниками великими, які досконало знали те, про що пишуть, і ясно розуміли, навіщо і для кого пишуть. Коли ще у світовій літературі таке траплялось?

Найцікавіше те, що кожен із них був самобутнім, оригінальним письменником. Так, Василь Стефаник писав, що «ніякої “школи” Стефаника не може бути». Адже і Марко Черемшина не був його наслідувачем, і Лесь Мартович — «такий окреслений великий талант, що мішати його в якусь школу є просто гріх». Тобто Покутська трійця — це не формальне об'єднання літературних діячів, які писали відповідно до наперед визначених і погоджених принципів, а трое майстрів, які вміли працювати з життєвим матеріалом кожен по-своєму.

Іван Франко підкреслював, що вони писали про життя, яке найкраще знали, тобто сільське життя, — але така харак-

Марко

Черешшина

- ◆ Раз мати родила
- ◆ Святий Николай у гарті
- ◆ Хіба даруймо воду!
- ◆ Злодія зловили
- ◆ Лік
- ◆ На боже
- ◆ Перші стріли
- ◆ Поменник
- ◆ Зрадник
- ◆ Верховина
- ◆ Ласка
- ◆ Коляда
- ◆ Бо як дим підіймається

РАЗ МАТИ РОДИЛА

— Ба, ци не буде гріху, брачіку Луки', шо ми скоромимоси оцев дурилицев?

— Ей, коби нам лиш тільки гріху, брачіку Ю', то би не було жури; за це Бог простит!

— Та тото я тому кажу, шо то ніби під церков, на світім місци.

— Пусте тобі, Юсипку, в голові! Таже то чоловік, віді, не з кременя, а вночи передрегне ті наскрізь. Раз лучиласи дурничка, як сліпій курці дзерно, та й тото аби гріх, то ек би то було? Аді, зажий здоров!

— Аби й ти здоров, бадічку Луки'!

Юсип приставив фляшку до уст, підніс враз з нею твар догори і з зажмуреними очима потягнув три рази.

— Це за панцке здоровле, — говорив він, обтираючись.

— Якурат за панцке! За наше здоровле; най пани п'ют самі за своє здоровле. Це ми собі так, ек би заробили, — перечив Лукин.

— Таки правду кажеш, Лукинку, про мене, най їх і вихапае. Аді, дуріют у селі так, ек си дуріе: спровадили собі вчера музику з міста, та музика грає, а вони: шо п'ют, шо гуляют, а шо — най не кажу! Але, ек екийс казав: дуріют, бо мают з-за чого дуріти, а на свіжім люхті то ше гірше йде їм дур до голови.

трембіти зіллявся із журкотом Черемошу й шумом смеречини і розсипався по всьому селу: насамперед розстелився понад сонними лісами, відтак відбився об супротилежні скелі й відгомоном полетів далше, далше, аж на край села. За ним чимчикував придушений Юсипів голос, що зіллявся з вороханням жаб і не успів добігти на поконеचे села. Все ж таки почули його куни, що досі свобідно ігрались під церковною банею, почули його сови, що вигукували людям «на смерть» своє зловіще «угу», а тепер замовкли. А зачули його також на зарінку плотарі, що дримали при варті і ждали на досвітню гать.

— Не хирів би старий, але горлає! — обізвався один плотар, докидаючи трісок до ватри.

— Але-бо, бігме! Він вартує церкву, а дома дес «когут» газдує! — додав керманич, що простягнувся на камінню, поправив у головах кожушину і обернувся на другий бік.

Одна хмара закрила вузенький небокрай і не давала церковним вартівникам подивитися докладно на годинник, що на ньому мерехтять золоті вказівки, блискучі зорі.

Юсип і Лукин обійшли навкруги церков, прокашлялися і посідали назад на ноші.

— Темно-си, ек у розі, віді, буде дощ, — розпочав Юсип.

— Про мене, най буде, що хоче, — від нехотя відповів Лукин, наче невдоволений із сеї банальної теми, і хотів звернути бесіду на що інше. Він потряс міцно фляшкою і наслухував, чи відозветься горівка в ній. Горівка відозвалася булькотом.

— А чуй, Ю', ше є гаразд цеї чімериці.

— Та я вже, бадічку Лукинку, не дуже й лакім на ню. Іде публіка в голову, а я таки не темлю, кили-сми її заживав. Нема з-за чого, та й тому не кортит, най постит душа.

— Та ніби і я не гину за нев, але ек бог дав, то най лютруеси в кишці, шкода, аби вивітрувала. Аби-с здоров, бадіку Ю'!

— Най біг даст на пожиток, бадічку Луки'!